

SEAT AMB LA FORSA
AMNISTIA = READMISIÓ

50 ANYS DE LES VAGUES DEL BAIX LLOBREGAT (1974-1976)

Proposta de materials i continguts per a la celebració | Abril 2024

baix llobregat - alt llobregat - anoya - garra

INTRODUCCIÓ

- Entre el 1974 i el 1976, en la fase final del franquisme, van tenir lloc **tres vagues generals** al Baix Llobregat.
- La solidaritat amb els treballadors d'**Elsa i Solvay** (juliol 1974), la lluita contra la **carestia de la vida** (desembre 1974) i novament la solidaritat amb treballadors en conflicte, en aquest cas de **Laforsa** (gener 1976), van propiciar àmplies mobilitzacions ciutadanes pels drets socials i polítics que poc després serien conquerits.
- Ens disposem a evocar i revaloritzar els esdeveniments de 50 anys enrere a la comarca com a recerca en la identitat i reivindicació de la memòria històrica en el context de la lluita per la democràcia a Catalunya i Espanya.

OBJECTIUS

- Destacar el **paper del moviment obrer** en la fi del règim dictatorial i la consecució de les llibertats democràtiques.
- Posar en relleu les **característiques diferencials del sindicalisme d'oposició** al Baix Llobregat en l'etapa predemocràtica i la Transició.
- **Homenatjar les persones** que van ser objecte de la repressió i van assumir sacrificis vitals per tirar endavant les lluites.
- **Transmetre a les generacions més joves** el coneixement sobre uns episodis que es poden considerar l'origen dels trets propis del Baix Llobregat en la Catalunya democràtica i autònoma en què vivim.

PROPOSTA D'ACCIONS

- Publicació divulgativa d'una **novel·la gràfica o còmic** adreçada a un públic jove
- **Exposició** itinerant amb vocació de recórrer la comarca més enllà de l'àmbit sindical
- **Catàleg** o publicació impresa tipus opuscle explicativa de l'exposició
- Lloc **web** que allotgi de manera permanent el contingut de la publicació
- **Unitat didàctica** per al professorat d'ESO, batxillerat i formació professional

EXPOSICIÓ ITINERANT

- Format lleuger sobre roll-ups fàcilment transportables
- Nombre de suports: 10
- Emplaçament inicial: seu de CCOO del Baix Llobregat (Cornellà)
- Articular una ruta itinerant a demanda

CATÀLEG / OPUSCLE

- Publicació impresa de 24 pàgines en format quatricomia
- Contingut ampliat respecte a l'exposició, amb cronologia i referències bibliogràfiques. Adequat per a estudiants de secundària i públic generalista.
- Edició de 500 exemplars a distribuir

LLOC WEB

- Lloc web amb adreça permanent i de lliure accés on seran consultats els continguts de l'opuscle (textos i imatges).
- Allotjat al servidor ccoo.cat i accessible directament des de l'exposició mitjançant redireccionament per codi QR

CÒMIC

- Historieta ambientada en les vagues generals del 1974-1976
- Guió de Pepe Gálvez y Antonio Guiral
- Il·lustracions de Noelia Carrión, Ricard Pujades, Diego René Espinoza i Felicia Lobo.

Còmic

CONTINGUTS

L'exposició i la publicació que la desenvolupa s'estructuren en:

- 6 blocs o capítols temàtics que desgranen el tema i proporcionen context per a una comprensió eficaç
- 4-5 requadres que fan zoom sobre aspectes transversals interessants
- 2 annexos

1. LA TRANSFORMACIÓ ACCELERADA D'UNA COMARCA

- En pocs anys, un territori bàsicament agrícola i de baixa densitat es converteix en un pol industrial de primer ordre que necessita quantitats ingents de mà d'obra
- El gir econòmic del país empeny centenars de milers de famílies a l'emigració
- Taules i gràfics il·lustren aquest procés de desarrelament i concentració

2. LA VIDA DELS HABITANTS DEL BAIX LLOBREGAT

- Sense eines de planificació ni capacitat de gestió per part dels ajuntaments, **l'explosió demogràfica** cau com un cataclisme, i això es tradueix en **amuntegament** i **falta d'accés als serveis bàsics**.
- La resposta a la crisi de l'habitatge són els polígons, en la construcció dels quals es garanteixen els guanys dels promotors però no la qualitat de la urbanització.
- Les condicions de vida de la població empitjoren a partir de l'esclat de la crisi energètica del 1973-74, cosa que accentua la conflictivitat

3. LA SITUACIÓ POLÍTICA

- Industrialització, migracions, catolicisme social i esdeveniments internacionals impactaven en la situació política d'Espanya, en què el franquisme acusava l'envelliment de la seva ideologia i del propi cabdill.
- Policia i tribunals especials com el TOP castiguen la dissidència. Els ajuntaments funcionen a la pràctica com l'extensió del poder dels governadors civils.
- L'oposició és fa més plural; al PSUC s'hi sumen les seves escissions esquerranes, apareixen nuclis del que seran els grups socialistes i nacionalistes. La unitat es forja a les Assemblees Democràtiques.

4. EL PANORAMA SINDICAL

- Dins la institucionalització del règim, el sindicalisme és de tipus vertical, és a dir, per branques d'activitat i enquadrant empresaris i treballadors en l'Organización Sindical Española (1971-76).
- L'oposició sindical s'organitza en paral·lel en les Comissions Obreres, que aviat s'introdueixen en les estructures del verticalisme per desbordar-les.
- Els locals i les instàncies de l'OSE, en especial la seu de Cornellà, seran claus en la preparació i el desenvolupament de les vagues generals.
- La Intersindical, valuós assaig de sindicalisme democràtic unitari

5. LA DIMENSIÓ SOCIOCULTURAL

- Tot i que el franquisme va començar controlant i dirigint estrictament les manifestacions socials i culturals en tots els àmbits, l'obertura associada al desenvolupisme suposaria una més gran permeabilitat als corrents i fenòmens internacionals.
- Les activitats de lleure més comunes eren el ball i el cinema
- El teixit associatiu dels diferents municipis es recupera per la més gran tolerància del règim i perquè l'activisme polític inclou la cultura entre els seus interessos dins dels plans d'oposició al règim
- Informació, entreteniment, propaganda oficial, ideologia consumista: la televisió porta tot això fins a l'interior de cada casa

6. LES VAGUES GENERALS

- L'any 1974, el moviment obrer del Baix Llobregat dona mostres d'organització i maduresa a la primera vaga general, la d'Elsa i Solvay, convocada públicament en assemblea de delegats a Cornellà després de les reunions preparatòries en la clandestinitat.
- El 28 de novembre del 1974 una altra assemblea llança la convocatòria d'una aturada de 24 hores contra la carestia de la vida el 5 de desembre. A la dimensió política de la convocatòria s'hi uneix la lluita contra la repressió, quan la matinada anterior són detinguts 24 dirigents obrers.
- El gener del 1976, ja mort Franco, i en solidaritat amb els treballadors de Laforsa, es desencadena la tercera vaga general comarcal, en què juga un paper important la Intersindical, fruit de l'ocupació generalitzada del sindical vertical en les eleccions de l'any anterior.

REQUADRES

- Les detencions a la parròquia de Sant Jaume d'Almeda del 1967, quan uns 40 membres de la coordinadora de CCOO preparaven l'1 de Maig
- 'Prensa Obrera', la revista clandestina de les Comissions de Barris i Fàbriques impulsades per Bandera Roja
- El conveni comarcal del Metall
- Els corresponsals de premsa, que facilitaven el ressò de les lluites obreres en la premsa legal

ANNEXOS

- Cronologia 1974-1976 amb fets destacats del Baix Llobregat, Catalunya, Espanya i el món
- Per saber-ne més: selecció de bibliografia sobre les vagues i el moviment obrer del Baix Llobregat

